

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 392/2019-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. septembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Mojmíra Mamojku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Mašan, s. r. o., Školská 257, Veľký Slavkov, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marcel Mašan, ktorou namieta porušenie základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 4 C 59/2016 z 27. apríla 2018 v spojení s dopĺňacím uznesením Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 4 C 59/2016 z 22. februára 2019 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Co 25/2019 z 23. apríla 2019, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia [REDACTED]

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júla 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Marcel Mašan, s. r. o., Školská 257, Veľký Slavkov, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Marcel Mašan, ktorou namieta porušenie základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 C 59/2016 z 27. apríla 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) v spojení s doplnčacím uznesením okresného súdu sp. zn. 4 C 59/2016 z 22. februára 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co 25/2019 z 23. apríla 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol stranou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 C 59/2016 v procesnom postavení žalobcu, ktorý sa proti žalovanej domáhal zaplata sumy 1 804,53 € s príslušenstvom na tom podklade, že strany sporu „*požiadali o poskytnutie úverov od VÚB a. s. a PSS a. s., ktoré boli použité ako investícia do spoločnej nehnuteľnosti. Sťažovateľ úvery splácal v pravidelných mesačných splátkach, a to vo výške 48 € a 66,39 €, pričom žalovaná sťažovateľovi pravidelne mesačne prispievala na splátku poskytnutých úverov sumami 33,19 € a 29 €, a to až do novembra 2015.*“.

3. Sťažovateľ zdôrazňuje, že po úplnom splatení úverov požadoval od žalovanej „*doplatiť mu čiastku týchto úverov, ktorá predstavovala sumu 1 804,53 €*“.

4. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol (výrok I), sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v plnej výške (výrok II) a žalovanej vrátil súdny poplatok v sume 75 € (výrok III).

5. Napadnutým uznesením okresný súd konanie o vzájomnej žalobe žalovanej o zaplatenie sumy 1 225,57 € s príslušenstvom vylúčil na samostatné konanie (výrok I) a toto konanie prerušil do právoplatného skončenia konania o žalobe sťažovateľa o zaplatenie sumy 1 804,53 € s príslušenstvom (výrok II).

6. Napadnutým rozsudkom krajského súdu bol rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby a vo výroku o trovách konania potvrdený (výrok I), odvolanie žalovanej proti výroku III napadnutého rozsudku okresného súdu o vrátení súdneho poplatku odmietnuté (výrok II) a žalovanej priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok III).

7. V odvolaní proti napadnutému rozsudku okresného súdu sťažovateľ namietal nesprávnosť právneho posúdenia, keďže *„predmetom žaloby je úhrada z uznaného záväzku v preukázateľnej výške, a za týchto okolností jedinou možnou obranou by bolo preukázanie, že tento záväzok zanikol splatením, keďže je nesporné, že tento záväzok na seba žalovaná prevzala dobrovoľne, a tento aj riadne plnila, čím bol potvrdený obsah tohto záväzku, a teda vzhľadom na charakter žaloby je obrana žalobkyne neakceptovateľná a zavádzajúca.“*.

8. Porušenie práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ odôvodňuje tým, že zo strany vo veci konajúcich súdov došlo k jeho zaťaženiu neprímeraným dôkazným bremenom, a to vyžadovaním preukázania obsahu dohody, a pritom *„dlh bol žalovanou splácaný pravidelnými mesačnými splátkami. Splácanie dlhu sa podľa ustálenej judikatúry považuje za jeho uznanie, pričom súd túto ustálenú judikatúru nerešpektoval a rozhodoval zjavne arbitrárne.“*.

9. Vo vzťahu k vylúčeniu veci na samostatné konanie sťažovateľ zdôrazňuje, že „*pokiaľ by súd tomuto protinávrhu vyhovel, sťažovateľ by bol dvojnásobne poškodeným jednak nepriznaním nároku na plnenie, ktoré si uplatnil v pôvodnej žalobe a jednak možnosťou zaviazať sťažovateľa na ďalšie plnenie, čo vytvára zjavne nezákonný právny stav, kedy na základe rozhodnutia súdu by sa mohla pôvodná žalovaná na úkor žalobcu bezdôvodne obohatiť a to dokonca na základe rozhodnutia súdu.*“.

10. Podľa sťažovateľa mali vo veci konajúce súdy povinnosť aplikovať § 488, § 489, § 491, § 493 až § 495 a § 497 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti sťažovateľ ďalej argumentuje, že k spochybneniu záväzku zo strany žalovanej odstúpením alebo dohodou o zmene záväzku nedošlo. Pokiaľ sa súdy opreli o tvrdenie žalovanej, že sťažovateľ nevie preukázať použitie finančných prostriedkov z poskytnutých úverov, bolo povinnosťou žalovanej predložiť súdu dôkaz o tom, kde tieto finančné prostriedky boli použité, ak neboli použité na rekonštrukciu domu.

11. K zásahu do majetkových práv podľa sťažovateľa došlo upretím a zamietnutím žaloby, keďže „*de facto platil za žalovanú*“.

12. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom okresného súdu, napadnutým uznesením okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu, napadnutý rozsudok okresného súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu zruší a vec vráti okresnému súdu a krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ si zároveň od okresného súdu a krajského súdu uplatňuje náhradu trov konania v sume 415,51 €.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. V súlade s čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

16. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

17. V súlade s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

18. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

19. V súlade s § 132 ods. 1, 2 a 3 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (odsek 1). Ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (odsek 2). Ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa (odsek 3).

20. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

21. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

23. V súlade s čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

24. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

25. Prihliadajúc na predmet konania tak, ako je vymedzený v záhlaví tohto rozhodnutia, ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou ďalej konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

26. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany v spore na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou v spore, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany v spore na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Georgidias v. Grécko, sťažnosť č. 21522/93, rozsudok z 29. 5. 1997).

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom okresného súdu

27. Uplatňujúc princíp subsidiarity vyplývajúci z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozsudku okresného súdu mohol sťažovateľ podať odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť v posudzovanej veci o odvolaní sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu.

28. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu výrokom I napadnutého uznesenia okresného súdu

29. Výrok I napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorým bolo konanie vo veci vzájomnej žaloby žalovanej o zaplatenie sumy 1 225,57 € s príslušenstvom vylúčené na samostatné konanie, proti ktorému zákonná právna úprava vylučovala podanie odvolania [§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], nadobudol právoplatnosť 26. februára 2019. Na podklade uvedených zistení ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti výroku I napadnutého uznesenia okresného súdu (9. júla 2019, pozn.) zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie ako oneskorene podanej.

30. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti výroku I napadnutého uznesenia okresného súdu odmietol ako oneskorene podanú podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu výrokom II napadnutého uznesenia okresného súdu

31. Výrokom II napadnutého uznesenia okresného súdu bolo konanie o vzájomnej žalobe žalovanej prerušené do právoplatného skončenia konania o žalobe žalobcu o zaplatenie sumy 1 804,53 € s príslušenstvom. V súlade s § 357 písm. n) CSP mohol proti výroku II napadnutého uznesenia okresného súdu sťažovateľ podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd.

32. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ výrok II napadnutého uznesenia okresného súdu týkajúci sa prerušenia konania odvolaním nenapadol (bod 25 napadnutého rozsudku krajského súdu). Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti netvrdil, tým menej preukazoval, že odvolanie proti výroku II napadnutého uznesenia okresného súdu nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

33. Na podklade uvedených skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti výroku II napadnutého uznesenia okresného súdu odmietol z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

34. Sťažovateľ v kontexte namietaného porušenia práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu vo všeobecnosti konštatuje arbitrárnosť odôvodnenia a v konkrétnostiach namieta, že dobrovoľným prevzatím záväzku zo strany žalovanej bol potvrdený obsah tohto záväzku, a preto je obrana

žalovanej neakceptovateľná. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že vo veci konajúce súdy nerešpektovali ustálenú judikatúru a zaťažili ho neprímeraným dôkazným bremenom, a to vyžadovaním preukázania obsahu dohody aj napriek tomu, že splácanie dlhu sa podľa ustálenej judikatúry považuje za jeho uznanie. Sťažovateľ ďalej argumentuje, že pokiaľ súdy vychádzali z premisy, podľa ktorej sťažovateľ ako žalobca nepreukázal použitie finančných prostriedkov z poskytnutých úverov, bolo povinnosťou žalovanej predložiť súdu dôkaz o tom, kde tieto finančné prostriedky boli použité.

35. Vzhľadom na charakter námietok sťažovateľa ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

36. Na citovaný právny názor nadväzuje § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

37. Sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi tvrdil, že obsahom záväzkového vzťahu medzi ním a žalovanou, z ktorého si uplatňoval zaplatenie stanovenej sumy, bol záväzok žalovanej prispievať na splácanie úveru sťažovateľovi v dohodnutom rozsahu a splácaním dlhu zo strany žalovanej došlo k jeho uznaniu, takže všeobecné súdy vyžadovaním preukázania obsahu dohody sťažovateľa zaťažili neprímeraným dôkazným bremenom.

38. Ústavný súd v súvislosti s už formulovanou námietkou sťažovateľa poukazuje na body 12 a 13 napadnutého rozsudku okresného súdu, z ktorého vyplývajú nesporné skutočnosti, a to, že sťažovateľ a žalovaná sa ako podieloví spoluvlastníci dohodli na tom, že do spoločnej nehnuteľnosti investujú a stavebne ju upravujú a investície budú hradené z peňažných prostriedkov získaných formou úveru. Keďže žalovaná nespĺňala podmienky

pre poskytnutie úveru, zmluvu o úvere uzavrel len sťažovateľ, pritom celková suma poskytnutých peňažných prostriedkov bola 300 000 Sk a časť v sume 200 647 Sk „bola v roku 2007 investovaná do stavebnej úpravy spoločnej nehnuteľnosti.“.

39. Z bodov 24 až 26 napadnutého rozsudku okresného súdu ďalej vyplýva, že okresný súd dohodu, na základe ktorej sa žalovaná zaviazala pravidelne mesačne sťažovateľovi prispievať, z právneho hľadiska posúdil ako tzv. nepomenovanú zmluvu, ktorú „strany uzavreli v nadväznosti na ich dohodu ako podielových spoluvlastníkov o hospodárení so spoločnou nehnuteľnosťou. Predmetnú nepomenovanú zmluvu teda strany uzavreli v časovej a vecnej nadväznosti na dohodu, že zrealizujú stavebné úpravy spoločnej nehnuteľnosti, a na súhlas žalovanej ako podielovej spoluvlastníčky s tým, že investície na tieto stavebné úpravy do spoločnej nehnuteľnosti vynaloží len žalobca ako ďalší podielový spoluvlastník z peňažných prostriedkov získaných formou úverov poskytnutých len jemu... vôľou oboch strán bolo touto nepomenovanou zmluvou vyriešiť otázku náhrady investícií, ktoré žalobca so súhlasom žalovanej vynaloží do spoločnej nehnuteľnosti z peňažných prostriedkov získaných formou úverov, zohľadňujúc pritom zákonnú povinnosť podielového spoluvlastníka podieľať sa na náhrade investícií vložených do spoločnej veci druhým podielovým spoluvlastníkom... Z dokazovania vykonaného v spore nevyplývajú žiadne skutočnosti nasvedčujúce existencii iného ekonomického dôvodu jej uzavretia, ani záver, že by vôľou strán malo byť založiť záväzok žalovanej prispieť na splácanie úveru žalobcovi v dohodnutom rozsahu aj v prípade, ak žalobca do spoločnej nehnuteľnosti peňažné prostriedky získané z úverov v skutočnosti neinvestuje. Medzi stranami neboli sporné skutočnosti, že... do spoločnej nehnuteľnosti žalobca v roku 2007 investoval 200 647,- Sk (6 660,26 eur). Použitie zvyšnej časti peňažných prostriedkov získaných úvermi bolo medzi stranami sporné.“.

40. Okresný súd v kontexte spornosti zvyšnej časti investícií do spoločnej nehnuteľnosti v ďalšej časti napadnutého rozsudku zvýraznil, že dôkazné bremeno týkajúce sa preukázania výšky investícií vložených do spoločnej nehnuteľnosti zaťažovalo sťažovateľa, ktorý mal do spoločnej nehnuteľnosti peňažné prostriedky z úverov investovať,

a tento na preukázanie predmetnej skutočnosti žiadny dôkaz nenavrhol (bod 26 napadnutého rozsudku okresného súdu).

41. Na podklade zistenej nespornej sumy investícií vložených sťažovateľom do spoločnej nehnuteľnosti okresný súd ustálil, že tzv. nepomenovaná zmluva zakladala povinnosť žalovanej sťažovateľovi dohodnutou formou prispievať na splácanie úverov len do sumy nesporných investícií zvýšenej o alikvotnú časť nákladov úverov, teda do sumy 10 112,26 €. Keďže žalovaná splatila sťažovateľovi požadovanú časť nesporných investícií a alikvotnú časť nákladov úveru už k novembru 2015, okresný súd prijal záver, že požiadavka prezentovaná sťažovateľom, aby žalovaná prispievala sťažovateľovi na splácanie úveru po novembri 2015 do budúca až do úplného splatenia sumy z úveru poskytnutých peňažných prostriedkov, nemá oporu v tzv. nepomenovanej zmluve (bod 26 napadnutého rozsudku okresného súdu). Na podklade uvedených skutočností bola žaloba sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu zamietnutá.

42. Napadnutým rozsudkom krajského súdu bol napadnutý rozsudok okresného súdu v zamietajúcej časti potvrdený ako vecne správny. Krajský súd súčasne v súlade s § 387 ods. 2 CSP poukázal na „*správne a výstižné dôvody uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie.*“.

43. V konkrétnostiach krajský súd k odvolacej námietke sťažovateľa o nesprávnom prenesení dôkazného bremena zdôraznil, že „*Z dôkazov, ktoré boli žalobcom navrhnuté a vykonané súdom prvej inštancie uznanie záväzku nevyplýva a dôkazné bremeno v prejednávanej veci predovšetkým ohľadom obsahu uzavretej dohody medzi sporovými stranami bolo na žalobcovi, ktorému... sa nepodarilo preukázať uzavretie dohody, na základe ktorej sa žalovaná zaviazala prispievať mu na úvery nad rámec súd zistených súdom prvej inštancie, teda nad rámec súm zodpovedajúcich investíciám do spoločnej nehnuteľnosti navýšených o náklady úveru.*“.

44. S prihliadnutím na citované časti napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s podstatnými časťami napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorými sa krajský súd

stotožnil, ústavný súd konštatuje, že krajský súd ako odvolací súd sa v napadnutom rozsudku zaoberal všetkými pre rozhodnutie vo veci podstatnými okolnosťami a ústavne akceptovateľným spôsobom sa s nimi aj vysporiadal.

45. Po oboznámení sa s podstatnou časťou napadnutého rozsudku krajského súdu a rozhodujúcimi časťami napadnutého rozsudku okresného súdu, s ktorými krajský súd vyslovil súhlas, ústavný súd nezistil, že by výklad a závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (m. m. IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

46. Ústavný súd v konkrétnostiach k podstatným námietkam o nesprávnom prenesení dôkazného bremena na sťažovateľa uvádza, že samotná skutočnosť, či strana v spore vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v spore závisí od toho, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti strán. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 81/2010 z 31. mája 2010).

47. Vo všeobecnosti sa posúdenie otázok, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, odvíja od hmotného práva. Platí pritom, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Bremeno tvrdenia je pritom v korelácii s bremenom popretia tvrdení protistrany (ŠTEVČEK, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 569.).

48. Nemožno sa stotožniť s názorom sťažovateľa o jeho neprimeranom zaťažení dôkazným bremenom. Sťažovateľ sa od žalovanej žalobou domáhal zaplatenia sumy a povinnosť žalovanej odvádzať od dohody, predmetom ktorej mal byť podľa jeho tvrdenia záväzkov žalovanej splácať časť úveru, ktorý bol poskytnutý výlučne sťažovateľovi, a to bez ohľadu na skutočné investície vložené do spoločnej nehnuteľnosti. Medzi stranami sporu pritom nebolo sporné, že účelom úveru bola investícia do nehnuteľnosti v podielovom spoluvlastníctve sťažovateľa a žalovanej. Keďže sťažovateľ na preukázanie svojho tvrdenia nepredložil vo veci konajúcim súdom dôkazy, ktoré by obsah takejto dohody medzi sťažovateľom a žalovanou preukázali, je ústavne udržateľný záver všeobecných súdov o tom, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno týkajúce sa svojho tvrdenia o uzavretí dohody so záväzkom žalovanej podieľať sa na splácaní úveru aj v prípade, že peňažné prostriedky získané z úverov v skutočnosti do spoločnej nehnuteľnosti nebudú investované.

49. Prispievanie na splátky úveru poskytnutého sťažovateľovi zo strany žalovanej nemožno bez ďalšieho považovať za uznanie sťažovateľom tvrdeného obsahu záväzku. Sťažovateľ bol preto, ak chcel byť v spore úspešný, na preukázanie svojich tvrdení týkajúcich sa obsahu dohody medzi ním a žalovanou povinný predložiť relevantné dôkazy. Pokiaľ sťažovateľ svoju procesnú povinnosť nesplnil a dôkaz o obsahu dohody, ktorá by ukladala žalovanej povinnosť prispievať na splátky úveru aj nad sumu skutočných investícií do spoločnej nehnuteľnosti, neposkytol, nutne sa musel vystaviť neúspechu v spore.

50. Predbežný záver vo veci konajúcich súdov týkajúci sa obsahu dohody bol následne rozhodujúci pre posúdenie nároku sťažovateľa proti žalovanej na zaplatenie sumy peňažných prostriedkov. Aj v tomto prípade zaťažovalo sťažovateľa dôkazné bremeno

týkajúce sa preukázania sumy skutočných investícií do spoločnej nehnuteľnosti, a to nad sumu 6 660,26 €, ktorá medzi stranami sporu nebola sporná. Pokiaľ preto sťažovateľ v tomto kontexte v konaní pred súdmi nenavrhol žiadny dôkaz, musel sa vystaviť riziku neúspechu.

51. V tomto smere preto neobstojí ani tvrdenie sťažovateľa o tom, že žalovaná mala byť zaťažená dôkazným bremenom týkajúcim sa preukázania skutočnosti, akým spôsobom boli použité finančné prostriedky získané sťažovateľom z úveru nad sumu skutočných investícií. Preukázanie tejto skutočnosti totiž nemalo vzhľadom na predchádzajúce ustálenie obsahu dohody zo strany konajúcich súdov (podieľať sa na skutočných investíciách do spoločnej nehnuteľnosti) svoje opodstatnenie.

52. Už len pre úplnosť v kontexte námietky sťažovateľa, podľa ktorej vylúčením veci na samostatné konanie je „dvojnásobne poškodeným“, ústavný súd konštatuje, že konanie o vzájomnej žalobe žalovanej o zaplatenie sumy 1 225,57 € bolo vylúčené na samostatné konanie, čo zároveň znamená, že nárok žalovanej bude prejednávať vo veci konajúci všeobecný súd. Pred samotným rozhodnutím všeobecného súdu vo veci vylúčenej na samostatné konanie je konštatovanie sťažovateľa o jeho dvojnásobnom poškodení minimálne predčasné a zároveň aj špekulatívne.

53. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že medzi obsahom základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozsudkom krajského súdu nie je taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí tejto časti ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala vysloviť ich porušenie. Z uvedených dôvodov ústavný súd relevantnú časť ústavnej sťažnosti odmietol v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu

54. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti pre namietané porušenie práv na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu, je nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomnej previazanosti ním použitej argumentácie. Aj v tejto časti je preto jeho ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

55. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. septembra 2019